

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju...

Novci za predbrojbu, oglasne itd. šalju se naputnicom ili polo...

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravnicu u otvorenom pismu, za koji se izvan plaća poštarina, ako se izvan napíše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 24749. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu malo stvari, a novoga sve pokvari.“ Narodna poslovice.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, epodpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju. Predplata se poštarinom stoji...

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Puli, ul. Krmpotić. i dr. (Via Sissano). Imao neka se naslovljuju svja pisma i predplata.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12)

„Puzavcem“

Odgovor mrziteljem i progoniteljem glagoljice.

(Nastavak)

Premda je u XVII. i XVIII. vijeku poznavanje slovenskog crkvenog jezika pro...

U patrijarhatu oglašskom (Akvilena) bilo je više glagoljaša, koji su po župah slo...

U Mletcima bilo je također svećenika glagoljaša, jer ondje naseljeni Istrijanci i Dalmatinci željeli su u crkvi slušat službu...

U nadbiskupiji zadarskoj i podčinjenim joj: Rabskoj, Krčkoj i Osorskoj pjevala se svugdje sv. misa slovenskim jezikom...

U Liburniji, kao u Istrijanskoj, Koparskoj, Novogradskoj i Porečkoj biskupiji, te u samostanu sv. Frane trećeg reda oba...

U biskupiji puljskoj, pobjržeži Beziaci (Beziachi litorali), u rietckom zaljevu, a poimence u Bersecu, Moščenicam, Lovranu, Kastvu i Veprincu uzdržalo se slavensko bogoslužje.

Biskupi senjsko-modraski najveća su podpora slovenskog bogoslužja. „Li vescovi di Segna e di Modrussa, sono stati il piu forte sostegno del Clero illirico“ (Karaman „Identità della lingua illirale Slava, e necessità di conservarla nei libri sagri“).

segmensi, ab eiusmodi Capitulo tum psalmo die-tum liturgica omniaque in divina officia ac publica cum administratione sacramentorum, preces, omni tempore idiomate illirico peractas fuisse, atque in praesens amussim observari, et quidem ita, ut ad canonicatum promoti trimestri e suo in Capitulo ingressu, glagolismum condiscere sub ammissione proventuum teneatur.“ (Ljubitić: Borba za glagoljicu na Lošinj).

U biskupiji sibeničkoj, osim što je bilo glagoljaša po župama, bila su i dva glagoljska samostana trećega reda sv. Frane.

Eto! (Puzavec podli, paze) ciela skoro Istra, hrvatsko primorje, vojnička krajina po Bosni, dobar dio građanske Hrvatske i Dalmacije do Cetine gdje gdje dalje i do Neretve sa pripadajućim otocima jadranskog mora bijahu pune glagoljskih župa, a da ih je bilo isto tako i u posavskoj Hrvatskoj, to ćemo u kratko sada navesti. (Puzavec, leccatabarri, kus li to pojedina mjesta? i pojedine crkve?)

U drugoj polovici devetoga vijeka posavska Hrvatska (među Dravom i Savom) vrati se pod Srijemsku metropoliju, te budući tu bijaše za njezina nadbiskupa Metoda slovenska služba božja, ne ima sumnje, da ju Metod nije uveo također u posavsku Hrvatsku. Godine 907. propade srijemska metropolija, a posavska Hrvatska spada opet pod solinsko-splitsku nadbiskupiju. Godine 1093. uskrisi Ladislav sisačku biskupiju sa sielom u Zagrebu, budući je bio on središte posavske Hrvatske. Prvim biskupom imenova nekoga Duha monaha iz Češke iz samostana na panonskom brdu. (S. Martini, montis Pannoniae) čovjeka pravovjerna, vješta slovenskoj knjizi i bogoslužju. Ladislav je dobro znao, kako je njegov surjak kralj Zvonimir zaglavio na saboru u Kosovi, što je bio nemaran, da zaprieči progona slovenskog bogoslužja, k tomu da izbjegne narodnu horbu, a da si što jače učvrsti sinovu Almi, novom hrvatskom kralju prijestol, postavi za biskupa zagrebačkog biskupiji vješta slovenskog bogoslužju i koji će tim bogoslužjem služiti. Doda na pomoć vjerovjestnike, svećenike iz sumedjske i zaladske županije, iz nekadanje Kocelove države, uprav gdje sv. Metod imadjaše svoju stolicu u panonsko-srijemskoj biskupiji. Prema tomu zagrebačka biskupija utemeljena je na podlozi slovenskog bogoslužja. — Stariji su spomenici u Hrvatskoj prepali, ali ih imade od XV. do XVIII. vijeka, odakle očevidno proizlazi, budući tu ima sijaset glagoljaša i župa glagoljčkih, da je i posavska Hrvatska bila plodno zemljište slovenskog bogoslužja. Navesti ćemo samo nekoje tako: Stridovo, (1448.) Trg, (1456.) Hrtkovec, (1456—1464) „Quae decimae castris Sté-

nčnjak Ann. 1456. per Martinum comitem de Frangepanibus et per Paulum glagolitim plebanum in Chrotkovezi occupatae sunt.“ Na Slatskoj gori god. 1741. „Ja Mihal vikaris klostra sv. Marije pri Zagrebu (dan. Remete) provincijal i višitor slovenski i Istrie i Hrvat poli mora... primam u bratstvo sv. Pavla prvoga remete (heremite) Tomaša Vojnovića i njegovu obitelj.“ Odra, god. 1499.—1501. župnik Matija glagolita, koji je darovao prebendarskoj bratovštini u Zagreb 4 novčića. Dragalin, god. 1501. Jacobus glagolita capellanus de Dragalin Kravarsko, god. 1501. Andreas plebanus sancte Caterine glagolita. Petrovina (danas u župi Velika Gorica) Plebanus in Petrovyna vacat. Quidam Gregorius glagolitha ibidem. Trg pri Ozlju god. 1516., pop Benko Jakovčić plebanus svih Svetih pri Ozlju. Njegov nadgrobnni spomenik sa glagoljskim nadpisom. Gaza kod Karlovača god. 1527.—1560., pop Juraj Mikanović plebanus „nobilitis presbyter glagolita.“ Krasčići god. 1532.—1542., pop Luka Novaković plebanus, pisac mnogih prekrasno pisanih glagoljskih listina. Svetice god. 1550., Kalarina sestra Stjepana Frankopana a žena bana Nikole Zrinskoga pokloni svećenicima glagoljašima u Sveticama selo Breznik sa 12 kmetskih selišta i šumom Bukov vrh. Zagreb god. 1570. Ordo servandus in synodo quae dominica Reminiscere proxima, in hac aale ecclesiae (zagrabienis) habebitur: Primo die agenda. Dje dominico Reminiscere in ipsa aurora ad matutinum missam pulsabitur, qua finita croatica lingua ad summum altare de sanctissima Trinitate missa decantabitur. Secundo die. Summo mane... missa de patrono huius ecclesiae croatica lingua cantabitur. Ovdje slovenski bogoslužni jezik nazivlje jezikom hrvatskim. God. 1574. držao se je u Zagrebu Synod pod biskupom Jurom Draškovićem; tu bijahu prisutni i glagoljaši kao: Plebanus ecclesiae in Zelyna, Vinczek glagolita, Plebanus in Granescina, Ioannes glagolita, Capellae B. V. M. in Narth administrator, Ioannes glagolita, Plebanus eccl. s. Petri in Petrovyna, Mathias dalmata, zatim župnici Gorice, Vukovine, Okića, sv. Klare ad Zavum, sv. Marka, sv. Jurja in Marusovec. Godine 1589. ljubljanski biskup Tavčar zaredio nekoga Andriju Linga koji je kasnije službovao kod zagrebačkog kaplota i donesao svjedodžbu, da ima dostatan znanja „de missa croatica idiomate legenda.“ U Circularu arcidjakona gorického Napulija Baltazara od god. 1596. čita se, da je Pavao Vranšić župnik Petrovinski glagoljicom napisao „Komu naiposlidoite ta list, da ga pošalje u Petrovinu.“ Opet su župnici bosilevski, ribnički, sv. Vida pod Ozljom, Krasice, Fribyche, Prigorja podpisali hrvatski. Svi svećenici gorického kotara, da ne duljimo nabranjanem, podpišaše se hrvatski, osim tri, četiri, te se može bez sumnje prema okolnostima onoga vremena reći, da su bili glagoljaši. I ona tri, četiri, koja se podpišaše latinski, na drugim mjestima podpisani su kao glagoljaši; k tomu gramatičke porijekle kao: „in vigilia con-

versis Pauli, post ocam san solis etc. dokazuju, da latinskom jezikom njesu bili vješti. Polag listina, kanoničkim župnim vizitama, prisegovnim knjigama u zagrebačkoj biskupiji od god. 1602.—1743. bilo je 86 glagoljčkih župa (Vidi Tkalčić str. 81.—87.) kao n. pr: Lipnik, Jamnica, Odra, Peščenica, Stubica gornja, Velika Gorica, Vrhovaca, Krasčići, Kupinac, Brezovica, Kravarsko, Ščitarjevo, Zelina, Svi Sveti, Vrbovec, Preseka, Dubovec, Visoko, Zaprudje, Mahićno, Kupčina, Lovrečina, Karlovac, Piešivica, Radiboj, Mrežnica, Bednja, Završje, Pribić, Sv. Ivan Žabno, Kamenica itd. Glagoljici u XVII. vijeku bili su u prilog biskupi zagrebački, domaći sinovi: Simon Bratulić i Benko Vinković, dočim joj protivnik bijaše Petar Dimitrović, koji je protjerao iz Svetica glagoljaše, namjestiv tamo latine fratre Pavline. (Sliedi.)

Politički pregled.

U Puli, dne 21. septembra 1904.

Austro-Ugarska.

Danas se otvaraju, uz nekoje druge sabore i zemaljski sabori Istre i Gorické. Tršćanski sabor nije mogao biti sazvan, jer ga je vlada razustila zbog nezakonito provedenih posljednjih izbora.

O djelovanju gorického sabora pišu slovenski liberalni listovi, da neće biti plodonosno, jer su Slovenci tamo raziepakani, i jer će jedan dio slovenskih zastupnika radje slediti stope zemaljskog kapetana, ljutog slovenskog protivnika, nego li složiti se sa drugom slovenskom strankom.

Što se tiče zasjedanja istarskoga sabora, koji se sastaje ovaj put u Kopru, nemožemo predviđati da li u koliko će biti njegovog djelovanja korisno po naš narod. Čuje se, da je zemaljski odbor pripravio više važnih zakonskih osnovah, kojimi će nastojati još više usredotočiti svu moć u svoje ruke. Zasjedanje bi imalo trajati dulje vremena no obično, ne nastupe li za sad nepredvidljivi događaji. Ovaj put će se predstaviti našem saboru novi zemaljski kapetan i saborski predsjednik dr. Rizzi. Mi smo izrekli o njemu naš sud prigodom njegovog imenovanja i pri tom ostajemo i danas. On pripada klubu sabsorske većine a uz to je ljubimac c. i k. mornarice i vladajućih krugova u Beču. Uprav zbog tih njegovih sveza vrlo je pogibljivan našem narodu, za koga neima ni ljubavi ni poštovanja nit pozna njegovog jezika. Prava je sramota što bijaše predložen na imenovanje na čelo pokrajine, u kojoj sačinjavaju Hrvati i Slovenci većinu, muž, koji nepozna jezika te većine. Njemu se može zaujeriti samo toliko, što se je usudio zauzeti to odlično mjesto, za koje znađe, da neima sposobnosti, ali se mora oštro osuditi one vladine krugove, koji ga predložite na imenovanje.

Kako doznajemo iz bečkih novina nalozio je ministar predsjednik dr. Koerber dalmatinsko... namjestnika barunu Handelu, da mu predloži podrobno izvješće o poznatom sukobu između namjestnika sa svim strankama Dalmacije. Znatiželjni smo kako će izpasti iztraga, koja se ima povesti o tom sukobu. Sabor krajevina Dalmacije sastati će se dne 6. budućega mjeseca i ne bude li međutim ona razmirica poravnana, može se očekivati u saboru burnih prizora.

Srbija.

Povodom kruničbenih svečanostih i sastanka jugoslavenske mladeži u Biogradu,

sastaše se tamo mnogobrojno mladeni iz svih jugoslavenskih zemalja. Pučanstvo svuda oduševljeno pozdravlja slavenske goste. Sve radošno susreće ove omladinske dane kao zalag boje budućnosti i kao početak novoga života.

Rusija

Vojnički stručnjaci proriču veliku bitku između Mukdena i Liaojanga. Ta bitka imala bi biti glavna i odlučna. O posljednjoj bitci kod Liaojanga doznaje se naknadno, da su Japanci doživjeli strasan poraz. Njihovih vojnika palo je po jednom računom 25 a po drugom čak 40 tisuća.

Njemački bjegunci i jedan kozački pukovnik, koji prispješe iz Port-Artura u Činu, pripovijedaju dopisniku „Daily Expressa“ da je general Stössel dne 14. o. m. j. primio nalog, da brani tvrđavu do mjeseca siječnja.

Vojnički stručnjaci, koji prate događaje oko Port Artura izvjavljuju, da je počela nova obća navala na tvrđavu ili da stojimo neposredno pred njom. Jaki bombardemahat od 14. o. m. j. običajni je uvod navale. Japanci su dovršili velike opsadne priprepe oko Port Artura. Stacionirani Daljnjege su još prekrjučer očekivali navalu na tvrđavu; nu Rusi su ipak uvjereni da Port-Artur neće nikada pasti

Italija

Još nedavno veselili su se talijanski listovi, što je Rusija zapletena u ratu sa Japanom i što su njzine čete imale najteže bojeve baš u doba kad im se rodio prijestolonasljednik. Sad je pao rug na pete tim listovom nepredvidjeno i nečekivano. I njima se je narodio prijestolonasljednik ali je istodobno buknuo strajk radnika u svih većih gradovima Italije. U samom Milanu strajkuje preko 40.000 radnika. Na raznim mjestih došlo je do krvavih sukoba između strajkujućih i oružane sile. Povod tomu strajku jest nevoljno stanje nižih slojeva talijanskog pučanstva koja neima ni kruha ni zarade.

Franina i Jurina.

Fr. Ča biš rešal Jurino, ča j' dobil za plaću od biskupov hlapčina za ono ča j' nadrajšal proti nam va nekoj novine?

Jur. Ono j' vliih preporuka, s onem se komać gnjete, kako i huda stomanja — ter znaš kako.

Fr. Ma, pas mu krepal, kako more onako grdo lagat — ako ni zapisal sotoni dušu?

Jur. Ča on? Da ti ga j' čut, biš mislel, da j' to sveta dušica.

Fr. Potari ga sveti križ!

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Uzdaž i poprke. Zivahnost, zanimanje, koje je obuzelo sve stranke za buduće občinske izbore u Puli, čim se više približavamo istima, postaje zanimivije tim više, što se i zlatna talijanska mladež digla, da i ona u javnim skupštinama i proglasima daje oduška svom irredent-skom rodoljublju za javne slobostine — t. j. za deranje viva Italia i ošte čeznje i težnje za materom zemljom — gdje gladni i izmoreni talijanski radnici i seljaci dižu kuku i motiku na gospostiju i vladu i to baš u onim danima, gdje se narod imao da veseli radostnom događaju kraljevske talijanske kuće, narodjenju najme nasliednaka prijestolja.

I naša stranka, kako već izvjestismo ne spava. Živo se obdržavaju izborni dogovori, te s veseljem ističemo, da i naš narod ovdje se budi, da i on pokazuje

znaka života i veliko zanimanje, te slabodno i oduševljeno sa zanimanjem polandja izborne pogovore. Tako je pokazao i kod posljednjih dvaju pogovora: u subotu na večer na Kastanjeru i u nedjelju po podne na Velikom brigu. U nedjelju posle podne također će se držati par takovih dogovora u selima okolice. Tako volja, narod treba poduke i upoznavanja narodnih prvaka, tim više, što i sladki Dumić Stanich ne miruje, već on šaljke oko po selima svoje plaćenike i gončine da mute i zaslepiju naš puk.

Sve naše izborne pogovore maljivo pohadjaju drugovi socialisti, u svrhu da u mutnom love, ali im se cilj izjalovi. Naši govornici, naravski bez ikakve muke, jahko su pobili navode socijalista Pire, jer naša stranka od uvijek, ne samo ovdje u Puli već po cijeloj Istri, bori se i svakom prilikom ustaje za polštena prava i slobodu našega puka ne samo seljaka nego i radnika, a to, kako je poznato i socijalistima, življe i žilavije i požrtvovnije naša stranka radi u tom smislu, što puljski u obće istarski socijalisti do sada nisu nimalo pokazali, a po dosadašnjem njihovom radu sudeć, neće ni u buduće pokazati i još manje učiniti. Na našim pogovorima bio je uvijek glavni socijalistički govornik drug Pirc. Nu videć da je ispucao već sve svoje lumbarde, naručije socijalisti za pogovore u subotu i nedjelju, iz Rieke — što li — novoga druga, nekog Radu Mudrića, da on tobože čistom hrvaštinom pokaže i dokaže našima naš klerikalizam i pogubni nacionalizam. I nije uzalud došao; harem je dao povoda sa svojih par pobrkanih rieči, maljo promjenjeni na pogovorima, najme pružio nam maliko veselja i smieha sa svojom smiesnom pojavom i riletom rieči bez repa i glave. Ala moj Rade Mudri, što nisi ostao kod kuće i tako drugovima ovdje pristedio blamažu i putni trošak i rianu. Nu, mislimo, da si Rade proigrao barem za puljske drugove svoj govornički glas, jer, kožu, da ih je prošla za uvijek volja pozvati koga druga Hrvata da im govori, kad imaju u blaženoj zemlji dosta učenih drugova i družica, zadostenih ali nezasićenih i prokušanih horioica za konao od ministre, kao raznih doktora i doktora, profesora i profesorica, koji znaju bolje i ljepše „konferirati“ u dolce lingua del si.

Zbilja profesorica. Drugovi ju pozvaše a ona im javno prozborila. Sladke rieči u još sladjem jeziku i na koncu konca preporučila drugovima da odgajaju svoj naraštaj u sladkom „idioma“ matere zemlje, da ovi krojevi ne zaborave na zemlju, čije su sastavni dio, te da tako pomladak drugova, postane proletarijat zadojen i odgojen za proširenje. slavu i veličinu, negdašnje slave i veličine rimskih careva, a sadašnje mizerije talijanskih — socijalista, anarhista i kamorrista. Altroché, ko što je reko Hrvat Rade: Ake niste vi, vaša djeca bit će socijalisti.

A propo s. Stusažuje u jednom kutu sakriven, mudre i milozvučne riječi profesorice, dodje mi u pamet jedna napast, jer vrag nikad neđa mira, osobito kad mu se ništa ne radi ili za njega ne mari, — stjehi se na jednom, da se Italiji rodio principissino — kako ga je milo i tetošć nazvao ovdješnji Žurnaleto. Miesleć na analoga principića, a pod utiskom rieči profesorice, koja je razglabala i tople preporučivala učenje materinskog jezika, eto na, pomislilih, mali kraljević, budući bogat, ne će trebati da učij jezik tudji njegovoj materi; majka njegova budući slavjanka — kei ernogorskog kneza — dakle Srbkinja, koja govori srbski a to je isto što i hrvatski, učiti će maloga sinčića u svom materinskom srbsko-hrvatskom jeziku i uz ziktu pjevati mu naše junačke narodne pjesme. Promisljajući ovo, eto napasti, koji će biti tada materinski jezik budućeg kralja Italije? Došao

sam do zaključka, a toga mi ne će iz moje tvrdokožne glave nitko izbiti: budućem talijanskom kralju biti će materinski jezik hrvatski, pa makar Žurnaleto i Popolo iz kože skočili.

U ovom izbornom vrtlogu i komešanju, još jedan napredak. Po uglovima gradskim čitamo plakate: Corriere di Pola. Sta je sta nije, rješili smo i taj rebus. Nova stranka, s novim listom, ali sa starim programom; duobus litigantibus, tertius gaudet. Ta nova stranka, pripisnuše nam vrbaci, da je vladina c. k. stranka. Videći, da su nikule tolike stranke, toliki listići, toliko programa, čiljeva, težnja, a recimo i načela, dosjetih se i oni jađu, te da mu doškoće, ustrojše stranku, a stranka mora imati i jednu zastavu, na koju napisuše: bez programa, bez stalnog cilja, bez ikakvih težnja a osobito bez načela, stupimo i mi u ovaj melež i lovimo u mutnom što se uloviti dađe; i ovu zadaću vršiti će trčujući po Puli „Corriere di Pola.“

S ovim bi nekako izerpili važnije pojave od sedam dana, što prevališe preko naših ledja. Skučimo i podbočimo dakle ledja i čekajmo mirno i spokojno opet i drugih sedam dana i od ovih dalje opet drugih sedam itd., dok se ne navrši sedam puta pedeset i dva i eto ti ciele jedne godine dana, koju kad sretno prokuburimo, postavimo jednu jehelu točku, a novu započnimo velikim slovom. Fiat punctum.

Polag navade stare... Za nastajno porotno zasjedanje kod c. k. okružnog suda u Rovinju imenovaše predsjednike. Predsjednici bit će gg. savjetnici Kumerlin i Devescovi, koji će našem puku suditi i tumaćiti tok rasprave opet kroz učenog i dobrog poznavaca hrvatskog jezika bivšeg bačvara Moseardu. Gospoda naravski nisu dužna poznavati hrvatski jezik, a naš puk ne treba da znade što se o njemu raspravlja pa makar se i o njegovoj koži radi: dosta je da na svršetku rasprave doznade i razumije, da je dobio toliko i toliko zatvora. Marvi ne treba ni toliko znati: štepi ju za vrat i s njom u buturicu, pa mirna Bosna! — O tempora...!

Skandalozna cesta. U oči občinskih izbora dobro je iztaknuti i ovo. Cesta što vodi iz Pule u Medulin nalazi se u najlošijem stanju, kao da nije nikad bila popravljena. Prave se brzde vide po njoj, a kamenje golo viri iz tla te se vozi i kočije tresu ko da idu po grebenima. To traje odkad je povjerenje uzdržavanje cesta g. Bearzu, koji valjda misli, da su ljudi koze, pa da je svejedno kakvim putem hođe.

A što radi slavni cestovni odbor, za koji se plaćaju odicionali? A kad će izreznuti onaj smrtni, koji okružuje medulinski cestu na stanaciji Orseresovoj i na onoj Fioravanta Piccolli?

Lilepi odnošaji! U subotu dne 17. o. m. naši su sokolaši proslavili oprostnu večer brata Pavlovića. Posle rastadoše se nekotji, a nekolicina otišla u kavanu Rauch. Putem pjevali su izpod glasa hrvatske pjesme. Kad na jednom skoči iz ugla neki redar, koji nije ni u službi bio, a u prilično nakvašenom stanju i zgrabi Pavlovića, da će ga zatvoriti. Dakako, da je on proti tome protestirao, jer redar nije u službi bio; a i u takvom stanju, da nije kadar bio takvu službu vršiti. Nu redaru je to malo stalo bilo, nego on da pokaže svoju moć izvadi sablju i poče s njom mahati amo i tamo. Dakako da su se naši mladitci tome samo smijali, gledajući tog mahnutog redara. Ali kad najednom dođe iz kavane Rauch jedan viš i jedan niži podčastnik mornarice, koji cilu ovu stvar svojim glupim i nedozvoljenim njim načinom izkvarise.

Viši podčastnik. (Stabswaffenmeister) Kubitek zapovjedi drugom podčastniku da izvadi bajunetu i tako sva trojica navalise oružjem na naše golurke mladice. Samo trieznom i odlučnom držanju naših sokolaša ima se zahvaliti, da nije došlo do nesreće. Medjutim dođoše četiri redara, koji odvedoše u zatvor trojicu prisutnih mladica. Eto radi česa danas mora da strada naš narod. Pitamo mi sada, kako je smio jedan redar, koji nije bio u službi, a kako vle u dosta trnutom stanju (i radi zlobe, što dokazuje njegovo bezobrazno cereenje u brjačnicu Gjurin za vrijeme njegovog uredovanja u ulici Via Sergia, stavivši se satelece zuri r nj, pušto znade, da su isti Hrvati. Op. slaganja) taki skandal provocirati? Nadalje, kojim pravom se je umišao podčastnik u stvar, koja na nj ne nespada.

Nadamo se i zahljevamo, da mu Corps-commando dostojnim načinom razjasni, kada i u kojem slučaju smije on oruđe rabiti. Za danas dosta!

Smješna talijanska „professoresa“ Nekakva smušena talijanska žena, koja si je nadjela zvučni naslov „professoresa“, držala je ovih dana u prostorijah „All Arco Romano“ ovdje u Puli predavanje: „o materinskom naukovnom jeziku.“

Čovjek bi mislio da će ta žena poručiti svojim slušateljem neka odgaja svaki od njih svoju djecu u materinskom jeziku t. j. Talijan u talijanskom, Hrvat u hrvatskom i diemac u njemačkom, kako to propisju pedagogička načela i kao što je samo po sebi posve naravno, ali mjesto toga stade dokazivati, da je ovo talijanska zemlja i da su radi toga roditelji dužni odgojiti svoju djecu u sladkom talijanskom jeziku (nel „dolce italiano“). Nu mi se toj professori ne čudimo jer se je i kod nje obistinila ona poznata: duga kosa, kratka pamač, već se čudimo onim tobožnjim socijalistom, koji su urekli to predavanje i kojih bijaše kod istoga najviše. Čudimo se još većma socijalistom hrvatske ili slovenske narodnosti (neka nam ne zamjere, što kažemo narodnosti, kao što ju imaju, cieni i ljube njihovi talijanski drugovi) koji su pljeskali ili mučke odobrili tvrđuju talijanske professoresa, da je ovo talijanska zemlja i da moraju slatkovnici te zemlje odgojiti svoju djecu u sladkom talijanskom jeziku.

Ali „n a s i“ socijalisti neimaju srčanosti pokazati Talijanom zube, jer se ih plše, oni se razkokodaču samo tada, kad treba navaliti na hrvatsku narodnu stranku koja se bori za najprimitivnija narodna i ljudska prava proti nasilnikom, bogatašem, kapitalistom, talijanskim učiteljem i mučiteljem našega siromašnoga naroda, biednoga radnika i seljaka. I vi da ste socijalisti?! Pojte se solit, bi rekao brat Slovenac!

Lošinjski kotar:

Mali Lošinj. Plaćeni dopisnik iz Malog Lošinja „Ipsilon“, vulgo „Pantalon“ zgrče u dva posljednja broja sedamgodišnje puljske „Skovacere“, što no je okretiše „Il popolo zuccone“, svu zuč i blato svoje ogavne duše, pa se tim nabacuje na sve što je nam lošinjanom mило i sveto.

Smradni „sporca cartia“ odgovara eto iza malne dva mjeseca na naš dopis utvšten u cienj. „N. S.“, kojim smo iznieli u javnost nečuvvena neđjela talijanske sinjorije, koja hoće da vedri i oblači nad glavom naroda našega. Jednik veli, da mu je ovih dana „slučajem“ dopao u ruke taj broj „N. S.“, ili kako ga' on nazivlje „giornal animalesco e lurido“, kako da nam nebi bilo svima znano, da je baš taj broj poplavio Lošinj u preko 30 eksemplara, kako da neznamo, da se je onaj općij čitao i o njem raspravljalo u slavnom „Unionu“ i njihovoj kavani čak u talijanskom prevodu, ko da ne vidimo, da taj list prima i njegov desni drug „dottore Strucabruschi“.

Nego znamo mi, radšta mudri „Ipsilon“ tek sad odgovara. Znade on, da se je ponovno otvorila naša „Accademia croata della Crusca“ (biva škola Družbe sv. C. i M.), koja je njemu i njegovim pajdašem trn u peti pa hoće, da svojim bogumskim klevetanjem ocrni sve što je naše, ne bi li mu pošlo za rukom da odvrati roditelje od upisivanja svoje djece u hrvatsku školu. Konstatirati ćemo samo mudromu „Mussolinu“ na utjehu: „Čorav ti je posao deljio znana, jer je nastosio vrijeme, da i slepi vide i gluhi čuju; nadoslo je vrijeme, gdje narod hoće da bude svoj na svome, Hrvat na ognjištu hrvatskome!“

Na njegovo napadaje na našeg obljubljenog gosp. učitelja i velovriednog gosp. zupnika ne ćemo da se osvrnemo, jer djelo čovjeka hvati, dočim bačva „alla Ipsilon“ može dati tek ono što imade. Blato plućenika Pad — Rinečica može da se prima

samo one gnušne puljske krpetine, a nika-ko plemenite duše naših svietnih loš-ri-čara.

Družvo „Hrvatski Dom“ u Vrbi-ku obdržavalo je dne 11. t. m. svoju re-dovitu glavnu skupštinu, kojoj je prisu-stvovalo 31 od ovlaštenih 46 glasova. Osvjetele „Doma“ i društveni pred-sjednik dr. Dinko Vitezić je uzprkos svoje visoke starosti osobno vodio tok raz-prave. U svjetem nagovoru sjelio se je pre-ma nulih članova popa Nikole Bulkovića i svoga brata Luke Vitezića, te se skupštin-ari u znak saučestća ustali sa stolicom. Iz odbora izvješća saznalo se, da je i mi-nu-le upravne godine odborio svoje miljen-če, naš „Dom“, znatnim prinosom od K 700. Tom svotom je odbor dao urediti pozornicu, providio ju nužnom scen-erijom, te bojadisati dvoranu. Tu radnju izveo je domaći slikar Ivan Volarić uprav-ukusno i majstorski, te mu služi na čast i na ukras „Doma“, a darovao je pak k tomu jedan zastor. Tako imade pozor-nica dva zastora. Na jednomu stoji u sre-dini naslikano popseje ostvaritelj: „Doma“, dr. Dinka Vitezića, do njega kita djevo-jaka, koje pletu viennac, a naokolo grupi-rane u liepom skladu božice umjetnosti. Drugom zastoru uspjela je alegorija pri-ma pjesmi „Vrbičice nad morem.“

Glavna skupština izrazila je svoje pod-puno zadovoljstvo na radnji i ujedno zah-valu slikaru za darovani zastor.

Primilo se pak sa odobravanjem na znanje, da će se u prostorijah „Doma“ smjestiti također dječije zabavište zasno-vano zauzimanjem dr. Dinka Vitezića, te podporom njegovom i družbe sv. Cirila i Metoda.

Tako će eto u „Domu“ biti usredo-čene veoma razne ustanove, kao što jesu knjižnica obitelji Vitezić, čitaona, dvorana za predstave i zabave, te dječije zabavište. Timi ustanovami bio bi Vrbičku zajamčen svaki napredak u družbenosti i prosvjeti, budu li oni, koji vode domaći pak, ljudi na svojem inještu, te se znali i htjeli oko-ristiti istim. Ali znakovi niese baš utješljivi!

Iz blagajnikovog izvješća razabrala je skupština, da na „Domu“ tereti još samo jedan učestni dio od K 80. Skupština je izrazila svoju najveću zahvalu predsjedniku za ponovne dokaze njegove blagohotnosti.

Dični starac zatvorio je skupštinu iz-razujuć bojazan, da je to možda zadnja, kojoj predsjednik (što Bog ne daj!) i pre-poročio. Družvo i „Dom“ ljubavi i požr-tvovnosti sinovima Vrbička.

Vrbančani, hoće li njegova preporuka naći odziva?

Voloski kotar:

Iz Opatije pišu nam, da su tamo po-čeli dolaziti stari i novi gostovi tko radi zabave a tko na liečenje. Od 1. septembra pak do sada imade novo nadoslihi oko- 800 osoba a sviju gostova imade tamo preko 1600 osoba. Medju tolikimi gostovi imade znatan broj naše slavenske braće, napose Čeha, Poljaka i Rusa.

Zimska sezona je dakle liepo zapo-čela i pođe je li tim korakom dalje, nad-mašiti će koncem sezone broj gostova prošle sezone.

Proširenje občinskog trga u Opa-tiji. Na zadnjoj sjednici občinskog zastup-stva Volosko-Opatije bijaše medju ostalim zaključeno, da se proširi sadašnji občinski trg i da se u nj smjesti novu ribarnicu, čija će biti zadovoljeno občenoj želji ta-mošnjeg stanovništva.

Pazinski kotar:

Iz Tinjana pišu nam dne 8. septem-bra. Na velikom vrhu kod Tinjana gdje stoji veliki križ, što ga je dao (sa milodari) postaviti lievi načelnik Sime Defar, bila je prošli ponedjeljak 5/X. velika „Fraja“, sazvana, kako govore, po sadanjem načel-niku Vencetu. On se je izkao u ovoj godinu dana više puta, kakav je prijatelj naroda, a i ovom prigodom zaslužila zbilja odliko-vanje.

Kod gostbe sudjelovali su sami talijani i narodni odpadnici. Bio je tuj naime po-znat Giorgis sa svojim sinovi i signo-ri i nama te gospa Lujja sa sinovi i kcer-kami, a ostale podrepice ne nabrajamo. Gospa da je išla već za dobe u jutro, da izpeče prašćića u kući načelnika, kojeg su poneli pod križ da ondje blaguje.

Imali su također muži kaša Martina iz Kanfanara. Onaj je morao po na-logu konšijera. Giorgisa da prije odlazka na fraj u pred školom u sv. Petru odigra nekoliko izazivnih komada.

Kod križa se dakako najprije jelo i pilo a zatim se udarilo u ples uz izazivno pjevanje i kričanje.

Kažu da su baš liepo plesali sijora Lujja i stari Drmallo.

Da počaste još liepše naš spomen križ na komu su usječna slova: „Zdravo križu ufanje naše!“ popeli se nekogi na veću porugu do tri puta na vrh nje-ga i kričali neprestano: Viva! i drugo, što nije bilo radi udaljenosti moguće ra-zabrati. Tom prigodom sjeli smo se gore Kalvarije i židova kad su našeg predobrog Isusa propinjali.

Svoj toj nečasnoj svečanosti bio je, kako kažu, prisutan narodni odpadnik i za nevolju načelnik Venceslov, koji mjesto da čuva i brani čudorednost, on njoj ku-muje. Dobro bi bilo, da ga pitaju pazinski č. Franjerci dali nosi još konopac treće-redaca.

Na koncu je te naše moderne prosvje-titelje raztjerala kiša, te su nekolike sinjore i sinjorice morale konačiti kod Venceta, komu na tomu čestitamo. Samo tako napred, al znaj da Bog neplaća svake su-bote nu dužan neostaje nikomu.

Porečki kotar:

Poštanski pečat u Livadah. Ovih dana dobili dopisnicu od prijatelja iz Li-vada. Slučajno mi oko zape na pečat, koji je dvojezičan, naime tal. i hrv. Ali koji me razočara hrv. nadpis. Ispod tal. Levade, stoji naime hrv. L i v o d e, mjesto pravilno Livade.

Ne znam u koju svrhu se je pravilni naziv prekrstilo u takav, koji je za sva-koga, koji je samo jedanput čuo spome-nuti Livade, skroz smiješan.

Mislim da nije ovo hotomičn po-greška ravnateljstva pošta i brzjava u Trstu, zato se isto ovime na tu pogrešku upozoruje, da se je izvoli ispraviti.

Razne primorske vesti.

Istarski sabor. Jučer o podne otvo-reno je u Koprnu redovito zasjedanje istarskog sabora. U prvoj sjednici pobudilo je osobito zanimanje ustoličenje novog pokrajinskog kapelana dra. Rizzi-a. Zastupnici obiju stranaka sabora prisutni su skoro u pod-punom broju. Malo poslie podne sadje na predsjedničku stolicu podpredsjednik nam-jestništva Schwarz, koji pozdravi kratkim govorom novog kapelana čestitajuć mu na imenovanju, izraziv nadu, da će znati vo-diti poslove tako, da se može očekivati podpuna sloga. Obećaje mu napokon pod-poru vlade. Predstavila saboru carskog povjerenika g. Fabiana. Opetuje lakodjer pozdrav u hrvatskom jeziku.

Kapetan Rizzi, zauzev predsjedničku stolicu, drži obširan govor, u kojem ističe, da će se brinuti da svaki zastupnik uz-mogne slobodno nesmetan vršiti svoje pa-rlamentarno djelovanje i čuvati ustanove poslovnika. Zahvaljuje podpredsjedniku nam-jestništva na obećanoj podpori vladi. Razvija program svoga djelovanja i na koncu ističe, kako je i ove godine sazvan sabor izvan redovitog sjedišta i izrazuje nadu da će preostali ove abnormalnosti. Završujuć običnim formalnostima progla-šuje otvorenim zasjedanje.

Dok je vladin zastupnik Schwarz po-najviše slovenski, što je bio rekaz tal-janski, većina je sjela, a galerija stala bućiti. Na to uze riječ zastupnik Spinčić, koji

se u poduljem govoru osvrće na govor predsjednika. Tuži se što je imenovan ka-petanom čovjek, koji nezna hrvatski; pro-svjeduje proti tom imenovanju, te pita, je li Rizziju vlada postavila uvjete, kakve i što je on prihvatio. Galerija silno bućila, i nakon opomene, dao ju predsjednik iz-prazniti. — Bennati više: Spinčić nema prava govoriti.

Poslie toga primljeni su prešni pred-leszi Spinčića i dr. i Bartoli-a i dr. o ubla-ženju biede u Istri.

Druga sjednica obdržavala se jučer u 3 sala poslie podne, u kojoj su izabrani razni odbori. Postigo se je neki sporazumak izmed većine i manjine, kojim se je pripu-stilo i naše zastupnike u pojedine odbore i to dvojicu u financijski (Andrijić i Kozulić), a po jednoga u političko-eko-nomni (dr. Stanger), u poljodjelstveni (dr. M. Trinašić) i u školski (prof. Spinčić).

Dojduća sjednica biti će po svoj pri-lici tekak buduću sriedu.

Imenovanja. Veleč. g. Fran Frankola župeupravitelj u Lovranu bijaše imenovan vjeroučiteljem na hrvatskoj gimnaziji u Pazinu.

Novi tršćanski namjestnik. Židov-sko-liberalni listovi znaju iz pouzdana iz-voru, da će biti imenovan c. k. namje-stnikom u Trstu a za Primorje sadašnji zemaljski predsjednik u Bukovini knez Ho-henlohe, koji da se već pripravlja za odlazak na svoje novo mjesto.

Mi ne znamo koliko je istine na toj vesti, niti marimo iztraživati hoće li za-sjesti namjestničku stolicu u Trstu Petar ili Pavao. Mi se nismo u obće ugrijali za nijednoga od tolikih kandidata, jer znamo, da na našoj namjestničkoj stolici ne odlu-čuje osoba, već onaj, koji ju tamo šalje i koji njoj daje naputke. Bio dakle budu-ćim c. k. namjestnikom u Trstu ovaj ili onaj, mi ćemo ga suditi i susretati po djelih i zaslugal. Jedno ipak očekujemo od kandidata za namjestničku stolicu, da se ne će valjda usuditi nitko od njih za-sjesti onu stolicu koji ne pozna jezika onih, u kojima će imati da upravlja, je-zika većine pučanstva Primorja t. j. jezika hrvatskoga ili slovenskoga, jer u protivnom slučaju, to ne bi bilo pošteno, to ne bi bilo kavalerski, to bi bio pravi skandal, kakvoga ne bi valjda trpili ni podanici njegova veličanstva Sultana u Carigradu.

Zaključak zemaljskog odbora u Po-reču u školskih poslovih. Zem. odbor u Poreču stvorio je u zadnjih sjednicah sljedeće zaključke u školskih poslovih:

Pristaje se načelno na zaključak c. k. zemaljskog školskog vieća, da se ustroji pučku školu u Divišćih, bude li uređeno jezikovno pitanje u toj školi onako, kako je to zaključilo zastupstvo občine Vodnjan (Značiljelni smo kakav je to zaključak Op. Ured).

Uzimlje se na znanje: da je zem. školsko vieće zaključilo proširiti jednorazrednu mješovitu pučku školu u Keršanu na dvorazrednu, kao što i onu pučku školu u Herpeljah. Zaključeno je uložiti utok na vrhovno upravno sudište proti odluci mi-nistarstva bogostovlja i nastave glede proširenja jednorazredne hrvatske pučke škole u Opatiji.

Odobrava se sastav utoka na vrhovno upravno sudište proti odluci ministarstva bogostovlja i nastave u poslu proširenja hrvatskog odsjeka na pučkoj školi u Lo-vranu.

Odobrava se utok na vrhovno upravno sudište proti odluci ministarstva bogostovlja i nastave u poslu ustrojenja pučke škole a Motovunskih Novakih.

Odgovara se predsjedništvu c. k. ze-maljskog školskog vieća za Istru da se pristaje posve izvanredno: da se uzme ta-kođer buduća školske godine četvrta učiteljska sila na pučkoj školi u Motovunu, i treća učiteljska sila na hrvatskoj pučkoj školi u Pazinu. Imenovani su: nadučite-ljem II. redna na javnoj pučkoj školi u Ci-tanovi Antun Zmarin; gadičiteljicom na

Javnoj pučkoj ženskoj školi u Vrbičku Ana Vasilje. Odvrća se predsjedništvu zem. škol. vieća za Istru, da se pristaje na molbu Nikole Uravića, da se ga premjesti sa škole u Slivano na Cresu u školu na Krasu.

Prima se do znanja, da je zem. škol. vieće zaključilo postaviti nadučitelja pučke škole u Piranu Dinka Contento u stanje mira.

Uzimlje se do znanja, da je primilo c. k. zem. škol. vieće predloge zem. odbora u poslu nove klasifikacije učiteljskih mjesta na obćenitih pučkih školah u Istri u smislu § 24. zem. zakona od dne 9. oktobra 1901.

Nova drama Viktora Cara-Emina. U zagrebačkih smo listovih čitali, da je naš dični zemljak g. Viktor Car-Emin pre-dao upravi hrvatskoga kazališta u Zagrebu novu dramu pod naslovom: „Pred tudjim pragom“. O toj drami piše zadarski „N. L.“ (po svoj prilici g. Katalinić-Jeretov) ko-liko sliedi: Mi smo imali prigode, da već u rukopisu pročitamo nekoje prizore ove drame, koja će sigurno polučiti veliki uspjeh U ovoj je drami iznešen jedan vrlo važan socialni momenat, naime: raz-vlaštenje narodne grude, koja prelazi iz domaćih ruku u tudjinske. Tko se vozi iz Opatije u Lovran vidit će dio najro-dnije zemlje, koja je do jučer bila baš-tinstvo istarskog posjednika, a danas je u rukama židovskog novčara iz Beča ili Pešte. Na žalost, jednak se fenomen opaža i u Banovini, Slavoniji, Bosni, Hercegovini, pa i Daluaciji. Otimlje nam se iz ruku i sama rodjena gruda. Što to znači u eko-nomno-političkom smislu, nije nužda da naglašujemo. Ovak žalostni pojav tako se je duboko dirao pjesnikova srca, da je napisao dramu, liepšu i potresniju od „Zimskoga sunca“. Emin je u „Zimskom suncu“ ustao na obranu narodne duše, a u novoj drami „Pred tudjim pragom“ ustaje na obranu narodne grude. Što bi jedna bez druge?

Promjene u istarskom prometu ug.-hrv. parobrodar. družta. Pruga Rieka-Krk: polazak iz Krka ustanov-ljen je za 6 sati u jutro za sve dane, istodobno obustavit će se priključna pruga Krk-Baska.

Pruga Plominj-Lovran-Rieka i Rieka-Lovran: ove se promjenjuju u jednu prugu Rieka-Lovran sa dvostru-kom vožnjom na dan i jednu priključnu prugu Lovran-Plominj sa vožnjom svakog dana izuzam nedjelje i blagdana. Polazak iz Plominja i Lovrana u jutro sliedi će za pol sata kasnije nego do sada.

Izravna pruga Rieka-Opatija: ukidaju se polazi iz Rieke u 7 i 8.30 na večer i oni iz Opatije u 7 u jutro i 8 na večer.

Književne vesti.

Ljubav na prievaru. A. Tentor. „Jz zapadne strane“. Ciena K 1.50. Pola 1904. Knjižotiskara J. Krupotić i dr.

Pod tim naslovom izdao je g. A. Tentor svoju pripoviest iz narodnoga ži-vota u zapadnoj Istri.

Gospodin Tentor napisao je u hr-vatskih poučno-zabavnih listovih pred više godina vrlo krasnih crtica iz Istre, te je svatko od nas žalio, što je bio kroz dalje vremena svoje pero odložio. Vrlo nam je milo što se vraća peru i što je napisao pripoviest iz našega narodnoga života, o kojoj ćemo naknadno obširnije izvjestiti dočim ju preporučamo već sada našim čitateljcem.

Listnica uredništva i uprave. Radi preobilnog gradiva izostao je ovaj put članak „Veleološnja iredenta na poslu“.

Objava.

Podpisani časti se ovim pozvali p. n. gg. članove „Bratovštine hr. ljudi u Istri“ na glavnu godišnju skupštinu, koja će se obdržavati u „Narodnom Domu“ u Kastvu četvrtak dne 29. rujna o. g. u 3 sata po podne uz sljedeći dnevni red:

1. Pozdrav predsjednika. — 2. Izvješće tajnika. — 3. Izvješće blagajnika. — 4. Izvješće revizijskog odbora. — 5. Izbor upravnog odbora. — 6. Izbor revizijskog odbora. — 7. Različiti predlozi. Odbor Bratovštine hr. ljudi u Istri. Kastav, 14. rujna 1904.

M. Laginja, predsjednik.

Svoji k svojim!

Skladište pokućstva

goričko-solkanske

STOLARSKA ZADRUŽE

(prije Anton Cernigoj)

TRST

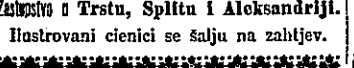
Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra.

Tvornica sa strojevnim obratom. Pokućstvo izradjuje se samo u peći izsušenim drvom.

Konkurencija izključena. — Za solidnost se jamči.

Prodaje se takodjer uz mjesečnu odplatu.

Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji. Ilustrovani cenici se šalju na zahtjev.

Neka se zahtieva

u vlastitoj dobrobiti varda

Prava Kathreinerova Kneippova sladna kava

samo u omotima sa zaštitnim znakom župnik Kneipp i sa imenom Kathreiner, pa se neka bržljivo odkloni svake preuzete svih nezavršenih patvorina.

14. 11. 04

Oglas.

Podpisani časti se ovime javiti gg. poduzetnikom građnje i slavnim občinstvu, dn ima na raspolaganje svakovrstnog salija, skalina, bankina, kapnica (grandalji) itd., sve iz najboljih crvenkastog i bijelkastog mramor-kamena uz sljedeće cijene:

- I. Saliz u debljini od 8—12 cm učinjen sa česljem za postavu na mjesto po m² K 5.—.
- II. Isto učinjen sa puntom po m² K 4-40.
- III. Kapnice (grandalji) za krovove po metru K 1.—.
- VI. Skalini i bankini pako po pogodbi i to sve franko na postaju Pazin.

Poblize informacije koli pismene tolli ustmene daje podpisani sam.

Lindar, selo Lovrinić.

Anton Lovrinić pok. Josipa

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

Ove glasovite i nenadkriljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjsku i unutarnju porabu. Osobito odstranjuju trganje i kalanje po kostih, noguh i rukuh, te izliče svaku bolestoh. One nedostizivo spasonosno djeluju kod bolesti želudca, ublažuju katar, umiruju izbacivanje, odklanjaju naduhavanje, boli i grčeve, pospejuju bolju probavu, čiste krv i cievu. Prognose velike i male glista, te sve bolesti od glista dolazeće. Djeluju izvrsno proti hrpavosti i promuklosti. Lieče sre polesti jetrah i sluzene te koliku i trganje u želudcu. Drogne svaku groznicu i sve bolesti od groznice dolazeće. Najbolje je sredstvo proti maternici i nadronu, pa zato nesmiju manjkati u nijednoj građnjanskoj nitii seljačkoj kući. Dobiva se samo: **Gradska ljekarna, Zagreb, Markov trg broj 29 pokraj crkve sv. Marka.** — Novac neka se šalje napred ili pouzetećem. — Manje od jednog tuceta (12 boćica) se ne šalje. — Cijena je sljedeća i to franko na svaku poštu: 1 tucet (12 boć.) 4 K, 2 tuceta (24 boć.) 8 K, 3 tuceta (36 boć.) 11 K, 4 tuceta (48 boć.) 14-60 K, 5 tuceta (60 boć.) 17 K. — Posjedujem tisuću i tisuću priznanica, da ih nije moguće ovdje tiskati, zato navadjam samo imena neke gg., koja su sa osobitim uspjehom potrebjavali **kapljice sv. Marka** te podpnoma ozdravile: Iv. Baretinić, učitelj; Janko Kišelj, kr. nadlugar; Stj. Borčić, župnik; Ilija Manić, opančar; Sofija Vukelić, šilica; Jozef Seljančić, seljak itd. itd.

Utemeljena god. 1360.

Gradska ljekarna, Zagreb.

Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Istarska Posujilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrughnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4 1/2% kamata čisto bez ikakvog odbilka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog odkaza, iznose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uloženja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdane osim jultija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lijevo, gdje se dobivaju poblize informacije.

Ravnateljstvo.

Pčelno - voštene svieće

po kilog. K 4-90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garantirano pčelnoga voska.

Ukrasne svieće iz gori imenovanog voska, ukrasene u reliefu sa zlatom, voštenim cviećem itd.	kg. po K 8—
Iste ukrasene s odjeljivim cviećicama	6—
Tamjan lagrima, najtanjiji	2-40
grais	1-20
Svieće za pogrebe po vrlo nizkoj cieni. — Za pravi, čisti vosak jamčim sa 2000 kruna. Gersheimovi stienji (šiljini) i stakla za vječnu luč. — Isto tako vesak pitomac (stolaj) i navadni, uz vrlo nizke cijene.	
Vošćeni ovitki, bijeli i bojadisani	kg. po K 4-90
Isti okrašeni s cviećem i zlatom	8—
Svieće za božićno drvo u 6 bojah	3—
Vošćene svieće tarče, I. austr. sastav	4-40
Svieće i tarče, I. talijanski sastav	3—
II.	2-40
Vošćeno platno za oltare, metar	2—

J. KOPAC, vošćarica u Gorici.

Tko hoće dugo živjeti

i veseliti se dobromu zdravlju, mora nastojati svoj želudac vazda u redu držati.

Svaki onaj, koji si je želudac sa teško probavljivom, prevrućom ili prehladnom hranom pokvario ili nahladio, nalazi sigurnu pomoć u Germanovoj životnoj esenciji,

koja se proti beztečnosti, slabosti želudca, podrigavanju, žgaravici, smučavanju, glavobolji, vrtoglavici, grčevima, težkom stolecu, zlatnoj žili najuspješnije upotrebljuje. — Poslje obilnog jela, osobito poslje masne i teško probavljive hrane, odstranjuje ova esencija svaku bol i pribavlja volju za jelo, pri čem u velike doprinese i okriepi tiela. Izlučuje pokvarene sokove iz tiela i čisti krv te ima prednost pred drugim sličnim sredstvima, što neškodni i nakon mnogogodišnje uporabe, jerbo sastoji iz najbiteranijih bilinskih sokova, te je ugodnog malo gorkog teka, tako da ju i najrazmaženije osobe, gospodje i djeca rado uzimaju.

Germanova životna esencija, kao pravo pučko i kućno sredstvo neka u nijednoj kući ne manjka, jerbo često — gdje liečničke pomoći blizu nije — kao prva pomoć pomaže i od ozbiljne bolesti sačuva. — Kod kupovanja neka se naročito zahtjeva „Germanova životna esencija“ iz ljekarne k crnom orlu u Bjelovaru, pošto imade još sredstva sa sličnim imenom, ali nijedno nije ovom doraslo. Jedino prava jest u zelenom zamotu sa celim tiskanim naslovom: **Ljekarne k crnom orlu“ K. Germana u Bjelovaru (Hrvatska)**, kamo se i naručbe dostavljati imadu. — Cijena boćice jest K 1-40 poštom ne izpod 2 boćice. — Za pakovanje 40 para više, razasiđe se uz pouzeteć ili unapred poslanje iznosa.

Naslov neka se točno napiše. — Naputici i prospekti badava. Germanovu esenciju mogu trpećunima čovječanstvu najbolje preporučiti, pošto sam se na sebi oskromu i na mnogoma župljaninu kojemu bih preporučio bio taj liek, osvjedočio o izvrsnom djelovanju. Edmund Medcott, župnik u Trojstvu, (Hrvatska). 2 potrošene boće Vaše životne esencije vrlo mi dobro činiše, a toga mi pošaljite još 6 boćica. Petar Gradinač, umir. župnik Gradac, Zinzerdorfgasse. Ovime Vam javljam, da sam mnogo vrsti sredstva upotriebio, ali nijedno nije kao Germanova esencija djelovala. Molim, da mi ponovno pošaljete 8 boćica Germanove životne esencije, koja ću svima na želucu hotajućima najbolje preporučiti. Pošto se mnogo bolje ćutim, nadam se skoromu posvemašnjom ozdravljenju. Apollonija Haberl u Semriachu kod Peggana (Stajerska).

Visokom kr. zem. vladom proglašena liekovitom vodom rudnicom

APATOVAČKA KISELICA

naravna a-kaličko-muriatitna-litijska kiselica, vrlo bogata ugljičnom kiselinom

izvrsno i poput kristala čisto stolno piće.

Glasoviti liečnički auktoriteti prepisuju ova kiselica s najboljim uspjehom kod svih bolesti probavnih organa i grkija na proti ulozima i reumi, kod želudacnog, plućnog, gricnog; i svih drugih katara, proti hemeroidima (zlatnoj žili), kod boli bubrega, mjehura, kamena, šećerne bolesti, zrahtu i satekilih jetara, žgaravice i mnogih drugih bolesti. Frokušane izvrsno i nenadkriljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih bolesti.

Analizirao je prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorski savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.

Nagrađjena na mnogim velikim strukovnim izložbama sa 15 zlatnih medalja.

„Upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice“

ZAGREB, ilica broj 17.

Dobiva se u svim ljekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.